

Stichting alvan tsarik

Secretariaat: Anjerstraat 19 6915 SL Netherlands
Bankrekening NL66 RABO 0113 8511 62

Jaarverslag voor Stichting Het Bosje 2023-2024

Geacht bestuur,

Zoals gebruikelijk geven wij u een overzicht van de activiteiten in het afgelopen jaar in ons centrum in Gyumri. In vergelijking met afgelopen jaar kijken wij positiever terug op de gebeurtenissen en activiteiten. Mede door uw steun zijn er ontwikkelingen in de goede richting.

Wij willen het hebben over de volgende zaken:

- De ontwikkeling van de leerlingaantallen
- Nieuwe medewerkers bij ATSEC
- Voorgang van de opleiding van Liza Hanrapetyan
- De bouw van de foyer
- Het budget voor de foyer
- Ontwikkeling in de stilgelegde nieuwbouw
- Het bezoek van Cor en Remi
- Plannen voor de toekomst

Ontwikkeling van de leerlingenaantallen in de preschool

Dit is blijvend punt van zorg. Wij moeten concurreren met preschools die door de staat worden gefinancierd en met particuliere preschools, die zeer uitgebreide voorzieningen kunnen bieden, zoals opvang voor de hele dag, of als het gaat om religieuze organisaties zoals Pinkstergemeenten, die flinke fondsen kunnen inzetten. Ouders kiezen dan vaak voor een volledige dag op school of voor de onbetaalde mogelijkheid, hoewel ze graag hun kinderen bij ons zouden brengen.

Op het eind van het schooljaar waren er 25 kinderen in ons centrum, ongeveer de helft van wat wij ons wensen.

Zoals gebruikelijk zijn er aan het begin van het nieuwe schooljaar minder kinderen. Op dit moment hebben wij 20 leerlingen in 2 groepen.

Drie voormalige leerlingen van de preschool komen dagelijks na schooltijd naar ons centrum om huiswerk te maken en met de preschoolleerlingen te spelen.

Nieuwe medewerkers bij ATSEC

Zoals we vorig jaar vermeldden, heeft ATSEC enkele leerlingen uit Artsakh gratis ontvangen, uit gezinnen die gevlucht zijn uit Nagorno-Karabach. In die periode werd een van de vrouwen uit Artsakh, Anahit, die betrokken was bij verschillende ondersteunende projecten van ATSEC, gekozen als assistent van de leerkracht in Alvan Tsarik. Anahit komt uit Nagorno-Karabach en woont nu in het dorp Azatan. Ze observeerde Liza een tijd lang om te leren hoe wij kleuteronderwijs vormgeven, en inmiddels is ze veel ervarener in het werken met groepen en het ondersteunen van Liza en Meri. Ze

neemt deel aan teamvergaderingen en bijbehorende trainingssessies. Haar salaris wordt twee jaar gesubsidieerd door een Oostenrijkse donor, Günter Peter, die sinds de aardbeving in 1988 donaties doet.

Sinds augustus 2024 is een nieuwe vrouw uit Artsakh, Siran, die ook betrokken was bij ondersteunende projecten, werkzaam als schoonmaakster. Ze brengt haar kleine dochter mee naar de groep van Liza. Haar twee schoolgaande kinderen hebben tijdens de zomervakantie deelgenomen aan lessen Engels en Spaans.

Voortgang van de opleiding van Liza Hanrapetyan

Liza Hayrapetyan is a preschool teacher in ATSEC and meanwhile she gets education in Gyumri branch of European University of Armenia, in the faculty of psychology. She is having her last educational year and she will graduate in 2025 August.

Liza's lecturer, Armine Tadevosyan, several times has visited to Alvan Tsaghik and observed Liza's classes, especially when Liza was having her practicum in ATSEC, combined with her work. The lecturer has given comments and feedback, also being admired to see how Liza is dealing with 3 students in the group, who have difficulties and health issues. The parents also show their gratitude to Liza, realizing that she is doing hard and great job and their children are gaining both knowledge and warmth, love, fun.

De bouw van de foyer

Stichting Het Bosje heeft ons extra financiële mogelijkheden geboden om de bouw van de foyer ook zo te maken als wij ons dat voorstelden.

De afgelopen winter was het weer zeer wisselvallig. We konden pas in april aan de bouw beginnen. Gagik Mkhitarian heeft veel alleen gewerkt om de salariskosten zo laag mogelijk te houden. Daardoor heeft de bouw wel vertraging opgelopen. Op dit moment is het dak dicht, de achterzijde eveneens, wordt de façade aangebracht en de nieuwe buitendeur geplaatst. De tegelvloer is gelegd, een nieuwe trap van stenen geplaatst, die later met hout wordt afgewerkt.

Er is een design voor de ruimte, gemaakt door de Nederlandse ICS-adviseur Teun van Wijk en Melsida Papoyan, architect in spe. Teun van Wijk zal in de toekomst mee gaan denken over innovatieve leeromgevingen in het kader van het Technasiumproject in Armenië, maar heeft nu al zijn ideeën voor onze foyer ontwikkeld. Kleurstelling en gebruik van de ruimte zijn gericht op kinderen in onze preschoollleeftijd. René Beunk en Gagik Mkhitariany plannen de uitvoering van het design in november 2024.

Lilit heeft een PowerPoint presentatie gemaakt waarin een en ander helder wordt gemaakt.

Er zijn aansluitingen voor radiatoren, maar we kijken ook naar infraroodpanelen. Die zijn in Armenië te koop, maar we moeten de kwaliteit en de prijs onderzoeken. Het gebruik van panelen is gunstig voor ons, omdat we dan gebruik kunnen maken van onze zonnepanelen.

Het voormalige kantoor van Yester is omgebouwd tot een mooie opslag voor leermiddelen, zodat er in de klaslokalen alleen het materiaal aanwezig is, dat nodig is voor de lessen en thema's van dat moment. Het ziet er daarmee opgeruimder en efficiënter uit

De brandweer is langs geweest en heeft ons maatregelen opgelegd voor het plaatsen van brandblussers, zowel op de boven- als op de benedenverdieping. Wij willen ook in het lokaal met het balkon een ladder plaatsen, die in geval van nood kan worden gebruikt.

Als de foyer klaar is, kan hij op veel verschillende manieren worden gebruikt. De vele kinderboeken die wij nu in dozen hebben, komen beschikbaar in schappen en schapjes aan de muur. Er zal een voorleeshoek worden ingericht met een grote stoel. Wij willen ouders benaderen om hierin een rol

te gaan spelen. De kinderboeken worden uitleenbaar omdat we het lezen thuis samen met de ouders willen stimuleren.

De trap naar de preschool vanuit de foyer bevindt zich op een zeer centrale plek en de onderste treden zijn ook als zitgelegenheid voor de kinderen bedoeld (zie bijgevoegde PDF "Gjoemri")

De ruimte zal ook ruimte en mogelijkheden bieden om buiten de leslokalen groepen aan het werk te zetten.

Daarnaast hebben we natuurlijk nog de bestaande leslokalen, waarvan er een als lokaal voor buitenschoolse opvang wordt gebruikt. Daarin zullen muziekonderwijs, Klein Technasiumlessen en schilderlessen worden gegeven (zie beneden bij plannen voor de toekomst).

Het budget voor de foyer

Bij het opstellen van het budget voor de bouw van de foyer zijn wij in eerste uitgegaan van de opgaven door de architect. Naar ons idee waren de beraamde kosten aan de hoge kant en wij waren van mening dat deze lager konden zijn. Gagik Mkhitarian heeft daarom een budget opgesteld, dat duidelijk lager lag, maar wij vragen ons nu af of hij kosten en mogelijke kostenverhogingen gedurende de bouw helemaal goed heeft ingeschat. De kosten voor brandbeveiliging bijvoorbeeld zaten daar in ieder geval niet bij. Ook ontstaan er kosten naar de gemeente, omdat er bij vertraging weer extra documenten aan de gemeente moeten worden overlegd.

Wij verwachten in november bij het gereedkomen van alle werkzaamheden een precies overzicht te hebben. Vooralsnog gaan het werk gestaag door.

Ontwikkeling in de stilgelegde nieuwbouw

Een echte oplossing voor dit hoofdpijndossier is er nog steeds niet. Wat we wel zien is dat er door geen enkele instantie, gemeente of gouvernement, iets wordt ondernomen richting handhaving. De architect van de foyer heeft ons aangeraden de ramen te plaatsen om de ruimte in ieder geval dicht te maken. Tot nu toe hadden we dat niet gedaan om geen reacties uit te lokken, maar we hebben het er maar op gewaagd.

Wij willen de trap naar beneden bouwen en een deur naar de binnenplaats maken als een extra vluchtweg in geval van nood.

We onderzoeken de mogelijkheid om een voorlopige extra kantoorruimte te creëren in de nieuwbouw. Met infraroodpanelen en elektrische verwarming hopen wij voldoende comfort te bereiken.

Een andere optie is de ruimte voorlopig te gebruiken als werkplaats voor Klein Technasium.

Bezoek van Remi en Cor

Het bezoek dat Remi en Cor eind april aan Gyumri brachten, was voor ons intensief, confronterend en inspirerend.

De korte tijd van het bezoek maakte een zeer vol programma onvermijdelijk. Remi en Cor hebben uitgebreide gesprekken gevoerd met onze stafleden en partners rondom de organisatie zoals ouders en mensen van de PABO. Hun kritische en open blik legde een aantal zwakheden in de organisatie bloot. Teveel taken voor te weinig mensen, te weinig gericht op het helemaal uitvoeren van een project om pas daarna aan het volgende te beginnen, te zwakke basis door het kleine aantal leerlingen in de preschool en het ontbreken van een formele jaarplanning waren de belangrijkste kritiekpunten. Men zag de inzet van de stafleden wel degelijk en de kritiek was dan ook opbouwend bedoeld.

Wij begrijpen de punten van kritiek en pakken die graag op om ons werk beter te maken.

De binnenplaats is opgeruimd nu alle materiaal in de bouw van de foyer verwerkt is. De voormalige kamer van Yester wordt een goed ingerichte opslag en de planning van de foyerbouw voor wat betreft het design is overzichtelijk en haalbaar. De kleuters hebben de ruimte al in gebruik genomen.

In het kader van een toegekend project van de Nederlandse ambassade zoeken wij financiële ruimte voor een extra staflid. Dit staflid zal dan meer met de preschool bezig zijn dan nu mogelijk is voor Lilit en Yester. Laatst beiden zullen naar verwachting in de komende jaren meer betrokken raken bij langdurige grote projecten naast de preschool (daarover hieronder meer).

Wij hebben afgesproken dat in de bestuursvergadering van november een jaarplanning voor 2025 door het bestuur op tafel zal worden gelegd.

Plannen voor de toekomst

Hier willen wij het hebben over plannen die kort voor hun verwezenlijking staan en plannen op een wat langere termijn.

De korte termijn

- Muzieklessen

Buurvrouw Maria Karapetyan is muziklerares, die veel materiaal heeft ontwikkeld voor een speelse omgang met muziek, die vooral ook op plezier voor leerlingen is gericht. Dit is ook onze filosofie als ATSEC. Na enige proeflessen in onze leerlinggroepen, gaat ze in de buitenschoolse opvang verder (2uur per week). Vooralsnog hebben zich daarvoor vier van onze leerlingen opgegeven en wij zien een grote kans, dat ook andere kinderen uit de buurt hiervan gebruik gaan maken.

- De schilderlessen

De schilderlessen van vorig jaar worden voortgezet (2 uur per week).

- Klein Technasium

Al sinds afgelopen schooljaar worden lesmodellen voor Klein Technasium ingezet in de lessen van de preschool als ze bij het dan actuele thema passen. Wij beschikken over een groot aantal uitgewerkte en naar het Armeens vertaalde lessen uit het Nederlandse programma "Ontdek je werkplek" van Harrie Valkenier en Evelien Hofman (Techniekonderwijs voor kleuters).

Wij onderzoeken nu mogelijkheden om Buitenschoolse Opvang te organiseren in de benedenruimte. Er is momenteel overleg met een van de ouders, die als juweelmaker lesgeeft in het mbo. Het plan is dat hij per week tweemaal een uur een uur Klein Technasium gaat geven. Hij wil daarvoor wel een vergoeding en wij bekijken of dit haalbaar is. Uit de lopende inkomsten gaat dat in ieder geval niet lukken. Ouders geven aan, niet meer dan de maandelijkse ouderbijdrage te kunnen geven en willen daarom ook niet voor eventuele lessen betalen.

De wat langere termijn

Wij willen het hier graag hebben over een aantal plannen, die min of meer met elkaar verweven zijn. Niet altijd zal er een kerndoel voor Stichting Het Bosje in voorkomen, maar in het geheel komen er bij de plannen wel degelijk voorzieningen voor kinderen in de leeftijdscategorie van 3-12 jaar of worden daardoor mogelijk gemaakt.

- Nieuwe lesgroep 3-jarigen
- Erasmus Plus
- The Alphabet of Human Rights for Children
- Tati Tun

Nieuwe lesgroep 3-jarigen

Als mogelijkheid om het leerlingaantal omhoog te brengen denken wij opnieuw aan het vormen van een kleutergroep van 3-jarigen. Dit plan hebben wij eerder geopperd, maar nog niet uitgevoerd. Nu de foyer zo goed als klaar is, krijgen wij ruimte om dit project aan te pakken.

Projecten buiten het ATSEC

Een van de aanbevelingen uit het verslag van Cor en Remi was het aanstellen van een derde staf lid naast Lilit en Yester. Wij zouden graag dit derde staf lid aannemen, maar het probleem daarbij was telkens het salaris. Nu kijken wij naar grotere projecten, waarbij wij mogelijkheid krijgen functies en opgaven van ATSEC en die van de betreffende projecten te combineren en tegelijkertijd salaris te kunnen bieden.

Erasmus Plus

De Technasiumpilot in zes scholen in Gyumri is afgesloten. Het project is zeer geslaagd te noemen, het Ministerie van Onderwijs in Yerevan en de Armeense SLO hebben dit ook als zodanig erkend. Het vak Technasium (beter gezegd O&O) staat sinds augustus in een officiële lijst van het Ministerie als een te kiezen vak in de vrije ruimte van het lesprogramma op alle Armeense scholen. De Armeense SLO heeft ons intensief begeleid in deze procedure.

Voor een implementatie in het curriculum als hoofdvak op de reguliere scholen is het nog te vroeg. Het Ministerie heeft geen geld voor salarissen en er zijn ook nog geen opgeleide docenten in het land.

Wij kiezen nu voor een omweg via het Europese Erasmus Plusprogramma, dat voor mbo-opleidingen mogelijkheden biedt om aan capacity building te werken. Wij zullen in februari 2025 een aanvraag indienen met een consortium bestaande uit 10 deelnemers uit Nederland, Duitsland en Armenië.

Mocht dit worden toegekend, zullen wij 3 jaar tijd hebben, dit concept te implementeren op 4 opleidingen in de noordelijke provincies in Armenië. Tegelijkertijd werken wij dan aan de opbouw van een kennisorganisatie vergelijkbaar met Stichting Technasium in Nederland en blijven in contact met het Ministerie van Onderwijs over de voortgang. Wij hopen met deze omweg klaar te staan voor een invoering op nationaal niveau.

Als wij het project mogen uitvoeren, zal Lilit in Armenië het voortouw nemen, natuurlijk in samenwerking met Stichting alvan tsarik als projectleider. De financiën zullen dan ruimte geven voor een gedeeltelijke salariëring van een derde staf lid naast Lilit en Yester.

The Alphabet of Human Rights for Children

In het verleden heeft de Nederlandse ambassade een klein project "The Alphabet of Human Rights for Children" laten uitvoeren door ATSEC, men heeft dat project als zeer geslaagd bestempeld. Voor schoolkinderen vanaf 4 jaar werd een lessenreeks ontwikkeld, waarin ze leerden over hun rechten en plichten als kind.

Bij het aantreden van de nieuwe ambassadeur vorige maand, werd ATSEC gevraagd om een project uit te voeren voor 3 verdere jaren. De projectomschrijving is als volgt:

Children "The Alphabet of Human Rights: Learn, Act, Change" /duration:3 years 01/08/2024-01.08.2027/ The goal of the project: Contribute to the establishment of human rights and democracy in Armenia through the training and empowerment of youth. The project intends to raise the level of legal awareness of 300 young people from 10 regions of Armenia, aged 14-16, empower them by giving knowledge and skills, and the opportunity to put their abilities to work.

De ambassade heeft daarbij uitdrukkelijk aangegeven dat men groot vertrouwen stelde in ATSEC, wetende dat ATSEC een kleine organisatie is.

Daarmee is ook salariëring gemoeid, waarbij Yester het voortouw neemt, een (duurdere) accountant moet worden ingezet en Lilit een salaris gaat delen met een derde staf lid.

Wij hopen dat met de toekenning van beide projecten een volwaardig salaris kan worden betaald aan het derde staf lid. Wij werken op dit moment aan een functieomschrijving waarin de preschooltaken een grote plaats innemen.

Tati Tun

In het verleden is er een project geweest van ATSEC en Women Fund Armenia met de naam Tati Tun (Oma's Huisje, het huis dat op ons terrein staat en dat vroeger door een oude dame werd bewoond). Het doel was, vrouwen in precare situaties de mogelijkheid te bieden om in ons centrum geld te verdienen door te werken in onze binnenplaats. Deze biedt ruimte voor kinderen en hun (groot)ouders te spelen of spellen te doen. De drankjes zouden door de vrouwen van het project worden aangeboden. Hun eventuele kinderen kunnen in ons centrum worden opgevangen. Er is meubilair gemaakt van pallets en door een Tsjechische organisatie is een overkapping geplaatst. Corona heeft de uitvoering van het project vertraagd, maar nu is er een verzoek van een andere organisatie gekomen voor samenwerking.

"Agate Rights Defense Center For Women With Disabilities" NGO in Gyumri, in the frame of Strive projects, is announcing grantees focused on supporting and strengthening Artsagh women in Shirak marz."

Al enige tijd zijn wij bezig om een zinvolle en attractieve bestemming voor Tati Tun (Oma's Huisje) te bepalen. Onze gedachten gaan nu naar een horecabestemming eventueel met B&B-mogelijkheid. In deze opties kunnen de vrouwen uit *"Agate Rights Defense Center For Women With Disabilities"* een rol en plaats in dit project krijgen, hun kinderen in ons centrum de preschool bezoeken en het biedt de mogelijkheid om partners uit het Erasmusproject en Technasium projecten uit te voeren of beroepsstages te doen. Voor ATSEC is het ook een mogelijkheid eigen inkomsten te genereren.

Vast staat wel dat *“Agate Rights Defense Center For Women With Disabilities”* bereid is te investeren in keukenapparatuur en keukenaankleding als wij daar een cofinancing tegenoverstellen door bijvoorbeeld de ruimtes bouwkundig klaar te zetten. Behalve dat wij vrouwen de mogelijkheid bieden, aan hun eigen levensonderhoud te werken en hun kinderen goed onder te brengen, zien wij een voor onszelf een kans om het knellende vraagstuk op te lossen van hoe kinderen een hele dag op te vangen. Ouders kiezen zoals gezegd vaker niet voor ons als preschool , omdat elders hun kinderen wel worden voorzien van maaltijden. Dit zouden de vrouwen uit *“Agate Rights Defense Center For Women With Disabilities”* voor hun rekening kunnen nemen.

Bovenstaande vraagt nog om veel onderzoek naar haalbaarheid en regelgeving.